

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kocsisné dr. László Ildikó ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - dr. Kósa Mónika Szidónia ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű alperes és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fejér Megyei Bíróság 2010. január 8. napján kelt 7.P.20.450/2009/12. szám alatti ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I. és a II. rendű alpereseknek személyenként 12.500 (tizenkettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 95.600 (kilencvenötezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a végleges keresetében az I. és II. rendű alperesek egyetemleges kötelezését kérte közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén - az I. rendű alperes vonatkozásában a Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapítottn is - 1.593.674 forint vagyoni és nem vagyoni kártérítés, valamint ennek 2006. november 27. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata, továbbá a perköltség megfizetésére. A nem vagyoni kárát 1.000.000 forintban jelölte meg, vagyoni kártérítésként 1.000 forint útiköltség, 117.750 forint elektronikus és postai levelezési költség, 474.924 forint kiesett munkabér megtérítésére tartott igényt. Előadta, hogy az időközben nyugdíjba vonult I. rendű alperes, mint M. község jegyzője, közigazgatási jogkörében eljárva a következő magatartásokkal megsértette a személyhez fűződő jogait:

- A 2006. november 27-én kelt levelében, arról adott tájékoztatást, hogy a lakcím-nyilvántartásuk szerint **M.** közigazgatási területén sem állandó, sem ideiglenes lakcímmel nem rendelkezik. Ezzel szemben a valóság az, hogy 2005. április 6. napjától **M.** a lakóhelye.
- A fenti levelében valótlanul állította, hogy a ... forgalmi rendszámú gépjármű tulajdonosa **L. K.**, holott a nyilvántartás szerint ez a gépjármű az ő tulajdonát képezi.
- A levélben a gépjárműadóban keletkezett túlfizetés érdekében **L. K.** bankszámlájának közlését is kérte.
- A 2007. szeptember 5-én kelt 583-6/2007. számú iratában **L. K.-t** valótlanul az élettársaként jelölte meg.

A felperes álláspontja szerint az I. rendű alperes a valótlan közléssel az emberi méltóságát sértette meg, mivel a szabályos bejelentkezése ellenére **M.** község lakójaként nem létezőnek tekintette. A tulajdonos személyére vonatkozó valótlan állítása a gépjármű tulajdonához való jogát sértette. Az adóeljárási ügybe - ahol csak ő szerepelt ügyfélként - az I. rendű alperes nem keverhette volna bele **L. K.-t** és nem volt joga arra, hogy bankszámlájának számát kérje, mellyel nem is rendelkezhetett. Sérelem érte a magánéletéhez való jogát is, ugyanis semmilyen adat nem utalt arra, hogy **L. K.** az élettársa lenne.

A Ptk. 339. § (1) bekezdésére a felperes azért alapította a keresetét, mert az I. rendű alperes jelenleg nyugdíjas. A perből addig nem kívánta őt elbocsátani, amíg a II. rendű alperes a felelősséget nem vállalja. Az álláspontja szerint a Pp. 51. § szerinti pertársaság feltételei fennállnak, így a két alperes egyetemleges kötelezésére lehetőség van.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében elsődlegesen vele szemben a per megszüntetését, másodlagosan a perből való elbocsátását, harmadlagosan a kereset érdemi elutasítását kérte. Álláspontja szerint a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti per csak jogszabályban meghatározott személy ellen indítható, és a felperes tévesen jelölte meg az alperes személyét. A 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 4. § (2) bekezdése alapján a közigazgatási hatóság felel az esetleges nem szabályszerű eljárással az ügyfélnek okozott kárért. A Legfelsőbb Bíróság a BH 2003/280. számú eseti döntésben kimondta, hogy a jegyző jogellenes és felróható magatartásáért az önkormányzat tartozik helytállni. Az I. rendű alperes hivatkozott arra is, hogy perbeli cselekvőképességgel nem rendelkezik. A Pp. 64. § (2) bekezdése alapján a perből való elbocsátását azért kérte, mert a Pp. 51. §-ában foglalt pertársaság jogszabályi feltételei nem állnak fenn. Vitatta a kereset ténybeli és jogi alapját, valamint összecszerűségét.

A II. rendű alperes a kereset elutasítását arra hivatkozással kérte, hogy megalapozatlan mind a jogalapja, mind az összecszerűsége; a felperes által állított jogsértések nem valósultak meg; a tényállási elemek hiányoznak.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 39.000 forint, a II. rendű alperesnek 21.000 forint perköltséget, az államnak pedig 95.600 forint kereseti illetéket. Az indokolása szerint a kereset elutasítására a jogalap hiánya adott okot mindkét

alperes vonatkozásában, ezért a kártérítési felelősség egyéb elemeit (jogellenes magatartás, az azzal összefüggésben bekövetkezett kár), valamint a kár összecszerűségét nem vizsgálta, a bizonyítás lefolytatását mellőzte.

Megállapította: nem vitásan az I. rendű alperes, mint jegyző közigazgatási jogkörben eljárva (adóhatósági eljárás során) írta alá azokat az iratokat, amelyek kitételeire hivatkozva állította a felperes a személyiségi jogsértés megvalósítását. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes az iratok aláírásakor az Ötv. 38. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására létrehozott, önálló jogi személyiséggel rendelkező polgármesteri hivatal tevékenységi körében és nevében járt el, mint a hivatal vezetője (Ötv. 36. § (1) és (2) bekezdés), melyen nem változtat az sem, hogy utóbb nyugdíjba vonult. Hivatkozott a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2009. február 17-19. napján megtartott országos tanácskozásának állásfoglalására, miszerint a jogi személy „cselekvősege” - sajátos természete folytán - mindig a tevékenységi körében és nevében eljáró természetes személyek magatartásának betudásán alapul, így a jogi személy tevékenységi körében és nevében eljáró természetes személy cselekvősege e körben hiányzik, ezért az esetleges jogsértésért a jogi személy mellett a természetes személy felelőssége nem állapítható meg. Mindezek alapján arra következtetett, hogy az I. rendű alperes felelőssége nem áll fenn. Rámutatott arra, hogy az I. rendű alperes felelősségének hiánya nem azonosítható a perbeli cselekvőképességének (Pp. 49. § (1) bekezdés) hiányával, így permegszüntetésnek nem volt helye. A perbeli cselekvőképesség hiánya egyébként is csak a törvényes képviselő bevonására vagy arra adna alapot, hogy a bíróság a fél részére ügygondnokot rendeljen ki (Pp. 49. § (2) bekezdés). Az I. rendű alperes másodlagos ellenkérelmét azért nem tartotta teljesíthetőnek, mert a Pp. 64. § (2) bekezdése szerint a tévesen alperesként perbevont fél elbocsátására csak a felperes kérelmére, az új alperes egyidejű megjelölése és megidézése mellett kerülhet sor.

A II. rendű alperessel szembeni keresetet azért utasította el, mert a konkrét államigazgatási (adóügyi) eljárásban a jegyző által tanúsított eljárásért, illetve az abból eredő kárért az önkormányzat felelősségét a Ptk. 349. § (1) bekezdése, a 348. § (1) bekezdése, a 339. § (1) bekezdése alapján nem lehet megállapítani. Az I. rendű alperes által hivatkozott eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság az Ötv. 36. § (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel állapította meg az önkormányzat helytállási kötelezettségét a jegyző jogellenes és felróható magatartásáért.

A pervesztes alpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére. Az I. rendű alperes utazási költségét 6.000 forintban, jogi képviselője utazási költségét 3.000 forintban, ügyvédi munkadíját pedig 30.000 forintban állapította meg figyelemmel arra is, hogy teljeskörűen a bizonyítási eljárás lefolytatására nem került sor. A II. rendű alperes jogi képviselője részére - értékelve, hogy mindössze egy tárgyaláson fejtett ki jogi tevékenységet - 1.000 forint utazási költséget és 20.000 forint ügyvédi munkadíjat állapított meg. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés g) pontja, 64. §-a és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen a Pp. 253. §-a alapján annak megváltoztatását, másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem folytatta le a bizonyítási eljárást, ezért helytelenül állapította meg a tényállást, okszerűtlen következtetéseket vont le, döntése megalapozatlan, nem helytálló, jogszabálysértő. A fellebbezés indokolásában kifejtette, hogy az I. rendű alperes a jogsértő magatartását, mint jegyző közigazgatási jogkörben eljárva, adóhatósági eljárás során követte el, és ezen eljárása során a kifogásolt iratok aláírásakor a polgármesteri hivatal tevékenységi körében és nevében járt el. Az elsőfokú bíróság ezt az ítéletében helytállóan meg is állapította, de a levont jogi következtetése az I. rendű alperes felelősségének kimentése vonatkozásában törvénysértő, mert ellentétes a Pp. 23. § (1) bekezdés b) pontjával. Az elsőfokú ítélet jogi okfejtése nem jogszabályi rendelkezésen, hanem egy tudományos konferencián hozott állásfoglaláson alapul, mely nem alkalmas az I. rendű alperes kártérítési felelősségének korlátozására, illetve mentesítésére. Tévesen utasította el az elsőfokú bíróság a II. rendű alperessel szembeni keresetet is, mivel az önkormányzat a Ket. 4. § (2) bekezdése alapján és az Ötv. alapján felel, és mint intézmény helytállni tartozik azért a kárért, amelyet a jegyző jogellenes és felróható magatartása okozott.

Az I. és II. rendű alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a kereset jogalapjának hiányát, az összecszerűsége vonatkozó bizonyítás mellőzése során pedig a Pp. 3. § (4) bekezdésének és a 221. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával járt el. A Civilisztikai Kollégiumvezetők elsőfokú ítéletben hivatkozott állásfoglalása a jogi személy tevékenységi körében és nevében eljáró természetes személy cselekvőségének hiánya tekintetében kikristályosodott bírói gyakorlatot támasztja alá. Azok a cselekmények, melyekre a felperes jogai megsértését alapítja, nem az Ötv. 36. § (3) bekezdésének hatálya alá tartoznak. Jogszerűen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes felelősségének hiányát a közigazgatási eljárásban eljáró jegyző magatartásáért. A felperes az elsőfokú eljárás során felhívás ellenére sem mutatta ki az általa megjelölt kár jogalapját és összecszerűségét, illetőleg azt bizonyítékokkal alátámasztani elmulasztotta és erre a fellebbezésében sem tért ki. Nem bizonyította az általa állított kár és a per tárgyát képező alperesi cselekmények közötti okozati összefüggést sem.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítéltábla a döntésével és annak indokaival is egyetért, ezért a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése alapján csak utal az elsőfokú ítélet helyes indokaira, azokat megismételni nem kívánja.

A felperes fellebbezésére tekintettel, melyben arra hivatkozott, hogy a Ket. 4. § (2) bekezdése alapján az I. és a II. rendű alperes felelőssége is megállapítható, a következőkre mutat rá.

A jogellenesnek minősített magatartás megjelölése mellett fel sem merül, hogy azt többen fejtették volna ki. A felperes a károsodását az I. rendű alperes jegyzői minőségében hozzá intézett leveleivel hozta összefüggésbe, többféle károkozó magatartást nem állított. A Ptk. 344. §-ának alkalmazása a perbeli esetben kizárt, egy magatartás ugyanis nem alapozhatja meg több személy együttes károkozásért való felelősségét. Amikor a felperes mindkét alperest perbe vonta, a pertársaság Pp. 51. §-ába foglalt feltételei annyiban hiányoztak, hogy az alperesekkel szembeni igények csak vagylagosak, ennél fogva nem szükségszerű az együttes elbírálásuk.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperesek egyike sem marasztalható, minthogy kárkötelemből fakadó szerződésen kívüli jogviszony a peres felek között nem jött létre. A polgári jogi felelősség szükségképpen eleme a jogellenesség, mely valamely jogszabállyal ellentétes magatartás, illetőleg helyzet. A felelősség azt terheli, akinek a cselekvése okozta a kárt, illetve idézte elő a személyiségi jog sérelmét. A perbeli esetben az I. rendű alperes jegyzői minőségében, azaz a jogi személy polgármesteri hivatal tevékenységi körében és nevében járt el. A hivatal tevékenységi körét nem lépte túl, és annak jogi személyiségével sem élt vissza. A jegyző hatósági jogkörének ellátását a hivatal tevékenységének kell betudni. A polgári jogi felelősség jogkövetkezményei erre tekintettel a jogi személy polgármesteri hivatallal szemben alkalmazandók. Nincs olyan jogszabály mely kimondaná, hogy az önálló jogi személyiséggel bíró polgármesteri hivatal magatartásáért a jegyző polgári jogi felelősséggel tartozik.

A Civilisztikai Kollégiumvezetők országos tanácskozása nem egy tudományos konferencia, hanem az egységes bírói gyakorlat kialakítására létrehozott fórum, melynek a bírói gyakorlatot tükröző állásfoglalására alappal hivatkozott az elsőfokú bíróság.

A II. rendű alperesnek önálló magatartása a felperesi tényállásból következően nem volt, az I. rendű alperes jegyzői minőségében kifejtett tevékenységéért pedig nem köteles helytállásra.

Az elsőfokú bíróság alappal mellőzte a bizonyítás lefolytatását, ugyanis jogviszony hiányában minden további vizsgálódás szükségtelen és - tekintettel arra, hogy nem hathat ki a peres felekre - egyben illetéktelen lett volna.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-a (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. és II. rendű alperes jogi képvisellel

felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére. Az ügyvédi munkadíjat - a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységhez igazodóan - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján 12.500 forintban állapította meg. A felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2010. augusztus 31.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Világhyné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: